

Otázka: Rovnoměrný, nerovnoměrný pohyb

Předmět: Fyzika

Přidal(a): v

Pohyb hmotného bodu-myšlenkový model fyziků nemá objem, ale nemá hmotnost. Pohyb je relativní. Pohyb je základní vlastností všech těles. (Pohybový stav tělesa=záleží na zvolené vztažné soustavě). Například:

- a) žárovka v dataprojektoru je v pohybu vůči chodícímu učiteli, ale v klidu vůči katedře.
- b) bruslař pohybuje vůči brusli v klidu, vůči mantinelu v pohybu

Poloha hmotného bodu

- Lze uvést na kartézské soustavě souřadnic v rovině 2 osy na sebe kolmé $\{x,y\}$ -> uspořádání dvojice. Bod lze popsat polohovým. Počátek je v počátku soustavy a končí v bodě, který popisujeme.

Polohový vektor

- Spojnice počátku soustavy souřadnic a hmotného bodu s orientací k hmotnému bodu. Jedná se o vázaný vektor, neboť je vždy vázán na nějaký bod

Trajektorie

- Množina bodů, kterými projde těleso při svém pohybu. (je to nějaká čára → př. pohyb mouchy (nerovná))

Podle tvaru trajektorie dělíme pohyb na:

- Přímočarý → padající kámen ze skály → rovný
- Křivočarý → letící moucha → nerovný

Rychlost hmotného bodu: Průměrná rychlost

Skalární veličina → nezávisí na směru

$v_p = s_c / t_c = (\text{celková dráha}) / (\text{celkový čas})$

jednotka... 1m/s , značka... v_p

Okamžitá rychlost

- Vektorová veličina, má směr. Určíme velikost a směr, vektor rychlosti má vždy směr tečny k trajektorii v daném bodě.

$V = (\Delta s) / (\Delta t)$ značka... v

$V = (\Delta s) / (\Delta t)$ značka... v

KONSTANTNÍ ČÍSLO=JE TAKOVÉ ČÍSLO, KTERÉ SE NEMĚNÍ!!

Rozdělení pohybů podle velikosti:

1) rovnoměrný pohyb

a) $v =$ konstantní

$$t=0, v=0$$

$$s=v \cdot t$$

b) v čase $t=0$ - těleso již má dráhu s_0

$$s=s_0+v \cdot t$$

c) vyjíždí-li těleso později, dráha narůstá od času t_0

$$s=v \cdot (t-t_0)$$

2) Nerovnoměrný pohyb - v =konstantní -> rychlost se mění

Zrychlení- značka... a

$$a = (\Delta v) / (\Delta t)$$

Δv ...vektor vyjadřující změnu vektoru rychlosti

$$\Delta t = 1 \text{ s (v sekundách)}$$

Rovnoměrně zrychlený pohyb:

$a = \text{konstantní}$ zrychlení se nemění

$$v_0 = 0 \Rightarrow v = a \cdot t$$

$$v_0 \neq 0 \Rightarrow v = v_0 + a \cdot t$$

a) $v = 0 = 0 \text{ m/s}$

$$v = a \cdot t$$

$$s = \frac{1}{2} a (t^2)$$

b) $v \neq 0$

$$v = v_0 + at$$

$$s = s_0 + v_0 t + \left(\frac{1}{2} a (t^2)\right)$$

Rovnoměrně zpomalený pohyb:

$$v_0 \neq 0$$

$$v = v_{0-at}$$

$$s = s_0 + v_0 t - (1/2 a(t^2))$$

Pokus s matičkami

Volný pád

Koná těleso, které je volně puštěné v tíhovém poli Země. Pohyb je přímočarý a rovnoměrně zrychlený. Svislý směr. Všechna tělesa padají stejným zrychlením, neuvažujeme-li o odporu vzduchu. Je konstantní (zrychlení). Záleží na nadmořské výšce a na místě na Zemi.

Gravitační zrychlení... g

$$a = g = 9,8(1) \text{ m/s}^2$$

$$g_n = 9,80665 \text{ m/s}^2$$

Skládání pohybů a rychlostí: Koná-li hmotný bod současně 2 a více pohybů, je jeho výsledná podoba taková, jakoby je konal po sobě a to v libovolném pořadí. Př. eskalátor + člověk Shodný, opačný, kolmý směr + obecný úhel.